

## ELSŐ FEJEZET

# *Istenek és emberek*

*A sötétség napjaiban, a háború előtt az embereket rhunáknak hívták. Rhunaföldön éltünk, vagy Rhulyban, ahogyan az országunkat egykor nevezték. Kevés volt az élelem, és sokszor féltünk. Leginkább az istenektől rettegtünk a Bern folyó túlszágóján, ahová nem volt szabad betenni a lábunkat. A legtöbben úgy hiszik, a fhreyjel vívott háborúnk a bögázlói csatával kezdődött, de az egész valójában egy kora tavaszi napon történt, amikor két ember átkelt a folyón.*

BRIN KÖNYVE

Raithe első felindulásában imádkozni akart. Az emberek általában szitkozódtak, sírtak, sikoltoztak vagy imádkoztak életük utolsó perceiben. Csakhogy dőreségnek tűnt valami istenséghez imádkozni, amikor Raithénak éppen a tőle hat méterre álló, dühös istennel akad gondja. Az istenek nem a türelmükről voltak híresek, és ez a bizonyos isten úgy festett, mint aki menten halállal sújtja őt, a társával együtt. Sem Raithe, sem az apja nem vette észre az istenség érkezését. A két folyó vize olyan robajjal vegyült össze a közelben, ami mellett még egy menetelő hadsereg lármáját sem hallotta volna meg. Raithe mindenesetre jobban örült volna egy hadseregnek.

A csillámló ruházatba öltözött istenalak lovon ült, és két gyalogos szolga kísérté. Emberek voltak, de ugyanolyan figyelemreméltó öltözék rejtette a testüket. Mindhárman némán álltak, és a jelenetet figyelték.

– Hé! – szólt oda Raithe az apjának.

Herkimer egy szarvas mellett térdepelt, és éppen késsel igyekezett felnyitni az állat hasfalát. Korábban Raithe lándzsát vágott a szarvasbika oldalába, aztán az apjával együtt egész délelőtt üzték a sebesült vadat. Herkimer már levetette a leigh morját és az ingét egyaránt, mert a szarvas kizsigerelése véres munkát jelentett.

– Mi van? – nézett fel.

Raithe a fejével az isten felé intett, és az apja tekintete a három várakozó alak felé vándorolt. Az öregember szeme elkerekedett, és minden szín kifutott az arcából.

*Tudtam én, hogy rossz ötlet* – gondolta a fia.

Herkimer olyan biztosnak tűnt a dolgában, váltig erősködött, hogy ha átkelnek a tiltott folyón, azzal minden gondjuk megoldódik. De olyan sokszor elmondta mindezt, hogy Raithénak kétségei támadtak. Most az örege egészen úgy nézett ki, mintha elfelejtette volna, hogyan kell levegőt venni. Herkimer a szarvas bundájába törölte a kését, az övébe dugta a pengét, majd felkelt.

– Ööö – kezdte Herkimer. A félig kizsigerelt szarvasra pillantott, aztán vissza az istenre. – Minden... rendben van.

Ennyi volt az apja bölcsességének netovábbja, lenyűgöző védőbeszéde, amellyel kimagyarázza az isteni földön elkövetett birtokháborítás főbenjáró bűnét. Raithe nem tudta pontosan, vajon az istenségek szarvasainak elejtése szintén bűnnek számít-e, de azt feltételezte, hogy enyhítő körülmény semmiképpen sem lehet. És bár Herkimer azt mondta, *minden rendben van*, az arca egész másról árulkodott. Mintha kő nőtt volna Raithe gyomrába. Maga sem tudta, milyen magyarázatot várt az apjától, de ennél mindenképpen többet.

Nem megfelelő módon az istent nem sikerült megbékíteni, és a három idegen egyre növekvő ingerültséggel nézte őket.

Egy kis kiterjedésű nyílt mezőn álltak, a Bern és az Északág folyó találkozásánál. A mögöttük lévő lankán nem messze sűrű és buja fenyőerdő emelkedett. Odalent, a folyók összefolyásánál kavicsos

part húzódott. Az ég hófelhőkkel szürke paplanja alatt csupán a folyózúgást lehetett hallani. Percekkel ezelőtt Raithe valóságos paradicsomnak látta a kicsiny mezőt. Az akkor volt.

Vett egy nagy levegőt, és emlékeztette magát, hogy nem sok tapasztalata van istenekkel, pláne nem tud az arckifejezésükből olvasni. Soha egyet sem látott közelről, nem voltak ismerősek a bükklevél alakú fülek, az égszínkék szemek vagy az olvadt aranyként aláomló hajkorona. Sima bőrük és fehér foguk pedig ellentmondott a józan észnek. Ez a lény nem a föld szülötte volt, hanem az égé és a fényé. Köntöse lobogott a szellőben és csillámlott a napfényben, valami nem e világi dicsőség hírnökeként. A metsző, ítélkező tekintet pedig pontosan olyan volt, amelyet Raithe egy halhatatlan teremtménytől várt.

A lovon még jobban meglepődött. Az apja már mesélt ezekről az állatokról, de eddig nem nagyon hitt neki. Az öregének szokása volt kicicomázni a valóságot, és Raithe több mint húsz esztendeje hallgatta a meséit. Néhány ital után Herkimer fűnek-fának azt mesélte, hogy egyetlen suhintással végzett öt emberrel, vagy hogy addig verekedett az északi széllel, míg meg nem fékezte. Minél öregebb lett az apja, annál hihetlenebbé vált a handabandázása. De ez a négy lábú dajkamese most nagy, csillogó szemet meresztett Raithéra, és amikor a ló megrázta a fejét, eltűnődött, vajon az istenek hatásai értik-e az emberi beszédet.

– Tényleg... minden rendben. – Raithe apja talán azt hitte, az idegenek nem hallották előbbi frappáns felszólalását. – Engedélyt kaptam, hogy itt legyek. – Tett egy lépést előre, és a medálra mutatott, amely egy bőrszalagról lógott izzadt mellkasán, a bőrére tapadt föld és fenyőtű között. A félmeztelen, napbarnított és könyékig véres ember az őrült barbár tökéletes példájának látszott. Még maga Raithe sem hitt volna neki.

– Látod ezt itt? – folytatta az apja. Vöröslő ujjai között a fényes fémdarab visszaverte a déli nap sugarát. – A néped oldalán har-

coltam a Gula-rhunák ellen a Magaslándzsa-völgyben. Kitettem magamért, és egy fhrey parancsnok adta ajándékba. Azt mondta, jutalmat érdemlek.

– Dureya-klán – szólt a magasabbik szolga az istenhez, és a hangszíne valahol a csalódás és az undor között ingadozott. Drágának látszó ezüst nyakperecet viselt, ahogy a társa is. Az ékszer bizonyára a státuszukat jelezte.

A hórihorgas fickó nem növesztett szakállat, két kiálló arcsontja között hosszú orr lógott, és apró szeme okosan csillogott. Menyétre vagy rókára emlékeztette Raithét, és egyik állatot sem szívelhette. Már a férfi testtartásától is viszolygott: a szolga görnyedt háttal, lesütött szemmel és összekulcsolt kézzel állt. Még a megkorbácsolt kutyába is több önbecsülés szorult.

*Miféle ember utazik egy isten kíséretéért?*

– Így van. Hiemdal fia Herkimer vagyok, ez pedig itt az én fiam, Raithe.

– Megszegtéd a törvényt – állította a szolga. Orrhangja miatt most még inkább menyétre emlékeztetett.

– Nem, nem. Erről szó sincsen. Egyáltalán nem.

A ráncok elmélyültek az apja arcán, és a szája megfeszült. Nem lépett előrébb, de úgy tartotta előre a medálját, akár egy talizmánt, és a szemében remény csillogott.

– Ez bizonyítja, hogy igazat beszélek. Hogy kiérdemeltem a jutalmamat. Tudod, úgy gondoltam, hogy mi... – Raithe felé intett –, a fiam és én eléldgeélhetnénk itt, ezen a kis tisztáson. – A rétre mutatott. – Nem kell nekünk sok. Igazából alig kell valami. Tudod, a folyó túloldalán, Dureyában nem jó a föld. Semmi sem nő ott, az erdőkből pedig kifogyott a vad.

Raithe még sohasem hallotta ezt a könyörgő hangnemet az apjától, és nem tetszett neki a dolog.

– Nem szabad itt lennetek. – Ezúttal a másik szolga, a kopasz szólt. Csakúgy, mint menyétképzű társa, ennek sem volt rendes

szakálla, mintha bizony senki sem tanította volna neki, hogyan növegszen egyet. A szőrtelenségtől még kifejezőbbé vált savanyú ábrázata.

– Félreérted. Én *harcoltam* értetek. A *véremet* adtam. *Három fiam* veszett oda a háborúban. És jutalmat ígérték. – Herkimer ismét feltartotta a medált, de az isten nem nézett rá. Elbámult mellettük, valami távoli, jelentéktelen látványra összpontosítva.

Herkimer elengedte a medált.

– Ha itt nem lehetünk, akkor továbbállunk. A fiannak igazából jobban tetszett egy másik hely, innen nyugatabbra. Messzebb lennének tőletek. Úgy jobb volna?

Bár az isten továbbra sem tekintett rájuk, az ábrázata egyre nagyobb felháborodást tükrözött. Végül megszólalt.

– Engedelmeskedni fogsz.

Átlagos beszédhangnak tűnt. Raithe nagyot csalódott. Mennydörgésre számított.

Az isten ezek után a szolgálaihoz szólt az isteni nyelven. Raithe apja annak idején tanítgatta neki ezt a nyelvet. A fiatalember nem beszélt jól, de annyit megértett, hogy az isten nem akar fegyvert látni a folyó innenső oldalán. A következő pillanatban a magasabbik szolga rhuni nyelven tolmácsolta az üzenetet:

– Csak fhrey viselhet fegyvert a Berntől nyugatra. Dobjátok a fegyvereiteket a folyóba!

Herkimer a közelben álló tönkre pillantott, és a mellette halomba rakott felszerelésre. Fojtott hangon odaszólt Raithénak:

– Fogd a lándzsád, és tégy úgy, ahogy mondták!

– És a hátadra kötött kardot – tette hozzá a magas szolga.

Herkimer döbönt arcot vágott, és hátrapillantott a válla fölött, mintha elfelejtette volna, hogy a fegyver a hátán van. Aztán az istenre nézett, és közvetlenül hozzá intézte a szavait fhrey nyelven:

– *Ez a családi pengém. Nem dobhatom el.*

Az isten csúfondárosan elvigyorodott, fogai kivillantak.

– Akkor is egy kard – erősködött a szolga.

Herkimer csak egy pillanatra habozott.

– Jó, jó, rendben. Most azonnal átkelünk a folyón. Gyere, Raithe.

Az isten elégedetlen hangot hallatott.

– Csak azután, hogy elvetted a kardodat – mondta a szolga.

Herkimer dühödtt arcot vágott.

– Ez a réz nemzedékek óta a családom tulajdona!

– De fegyver. Lök le a hátadról!

Az öreg oldalvást a fiára sandított.

Talán nem volt jó apa – legalább Raithe véleménye szerint nem –, de egyvalamit az összes fiának megtanított: a büszkeséget. Az önbecsülés abból a képességből született, hogy az ember meg tudta védeni magát, és ez méltóságot adott egy férfinak. Egész Dureyában, az egész klánban egyedül az apja forgatott kardot, ráadásul *fém*ből készültet. A kovácsolt rézfegyver csonka, tompa fénye a nyári naplemente színében játszott, és a legenda szerint a rövid pengéjű családi ereklyét egy valódi dherg kovács bányászta és készítette. A rézpenge szánalmasnak tűnt az isten kardjával szemben, amelynek díszesen gravírozott markolatán ékkövek sorakoztak. Ám Herkimer fegyvere meghatározta őt, az ellenséges klánok a rettegett és tisztelt Rézkard néven ismerték az öreg harcost. Az apja sohasem vált volna meg a pengétől.

Egy sólyom rikoltása hallatszott valahol a folyó moraján túl. A madarakat különböző előjelek megtestesülésének tekintették, és Raithe nem hitte, hogy a messze hangzó kiáltás kedvező előjel volna. A kísérteties visszhang közepette az apja szembefordult az istennel.

– Nem adhatom oda ezt a kardot.

Raithe önkéntelenül elmosolyodott. Hiemdal fia Herkimer a Dureya-klánból bizony nem hajlandó ilyesmire, még egy isten kedvéért sem.

A kisebbik szolga megfogta a ló kantárszárát, míg az isten le szállt a nyeregből.

Raithe a szemét meresztette. Nem tudta levenni róla a pillantását. Szinte megbabonázta az isten kecses, folyékony mozgása és szép tartása. Csakhogy a lenyűgöző pillanat dacára egyáltalán nem mondhatta tiszteletet parancsolónak az istenalakot. Nem volt sem magas, sem széles, sem különösebben izmos. Raithe és apja vállá és karja megerősödött attól, hogy egy életen át lándzsát és pajzsot vittek. Az isten azonban törekenynek tűnt, mintha mostanáig ágyhoz kötve és kanállal etetve tengette volna az életét. Ha a fhrey ember lett volna, Raithe egyáltalában nem ijed meg tőle. A köztük lévő súlybéli és termetbéli eltérés miatt akkor is kerülte volna az összecsapást, ha a másik párbajra hívja ki. Ilyen egyenlőtlen vetélkedésbe bocsátkozni alattomos dolog lett volna, és Raithe nem számított alattomos embernek. Ez a tulajdonság mind az utolsó cseppig a fivéreibe szorult.

– Nem érted – magyarázta újra Herkimer. – Ez a kard apáról fiúra...

Az isten nekiiramodott, és gyomron bokszolta Raithe apját, aki kétrét görnyedt. Aztán a fhrey elvette a rézkardot. Tompa csikorgás hallatszott, ahogy a fegyver kicsusszant a hüvelyéből. Amíg Herkimer a levegőt kapkodta, az isten undorodva nézegette a pengét. A fejét csóválva hátat fordított az öregnek, úgy mutatta a szánalmas kardot a magasabbik szolgájának. A szolga azonban ahelyett, hogy kivette volna a részét a csúfolódásból, önkéntelenül összerándult. Raithe a menyétszerű fickó arckifejezéséből látta a jövőt, ugyanis a szolga vette észre legelőször, mire készül Herkimer.

Raithe apja kikapta az övéből nyúzókését, és vetődött.

Ezúttal az isten már nem okozott csalódást. Döbbenetes fürge-séggel megpördült, és a rézpengét Herkimer mellkasába szúrta, akinek lendülete folytán a kard mélyre szaladt. A viadal még alig kezdődött el, máris vége lett. Az öreg lélegzete a torkán akadt, és a karddal a mellében elesett.

Raithe nem gondolkodott. Ha egyetlen pillanatra megtorpant volna, talán megfontolja a következményeket, csakhogy több szorult belé az apjából, mint sejtette. Mivel a kard volt az egyetlen fegyver a közelben, kirántotta az apja testéből. Minden erejét megfeszítve az isten nyaka felé suhintott. Arra számított, hogy a penge simán átszalad az ellenfele nyakán, de a rézél csak a levegőt szelte, ugyanis az isteni lény lebukott. Raithe újra lendített, mire az isten is kivonta a saját fegyverét. A két kard találkozott. Tompa csengés hallatszott, és a súly eltűnt Raithe kezéből, a penge nagy részével együtt. Amikor a suhintás végére ért, a családi ereklyének csupán a markolata maradt, a többi átrepült az égen, és egy fiatal fenyőkből álló ligetben ért földet.

Az isten viszolyogva elhúzta a száját, aztán az isteni nyelven szólt:  
– *Ezért aztán tényleg nem éri meg az életedet adni, ugye?*

Közben ismét felemelte a pengét, miközben Raithe hátrébb lépett.

*Túl lassú vagyok!*

Raithe hiába visszakozott volna. A sorsa megpecsételődött. Az apja sok évig okította, onnan tudta mindezt. Abban a pillanatban, mielőtt a sejtése valósággá vált volna, az egész életét megbánta.

*Semmit sem értem el* – gondolta keserűen, miközben az izmai megfeszültek, felkészülve a fájdalom nyilallására.

A fájdalom azonban elmaradt.

Raithe nem figyelt a szolgálakra – de az isten sem. Egyik viaskodó fél sem számított rá, így nem is láthatták, hogy a magas, menyétképző fickó hátulról fejbe vágja az urát egy vekni méretű, kerek folyami kővel. Raithe csak azután fogta fel, mi történt, hogy az isten összeesett, és a háta mögül feltűnt a követ tartó szolga.

– Fuss! – mondta neki a kővel a kezében. – Kis szerencsével olyan fejfájása lesz, hogy nem indul az üldözésedre.

– Mit tettél?! – kiáltott fel a másik szolga. Elkerekedő szemmel hátrált, magával vonva az isten lovát.



– Nyugodj meg! – intette a követ tartó.

Raithe az apjára pillantott, aki a hátán feküdt. Herkimer szeme nyitva volt, mintha a felhőket nézné. A fiú az évek során sokszor átkozta az apját. Herkimer elhanyagolta a családját, egymás ellen fordította a fiait, és akkor sem tért haza a hadi ösvényről, amikor Raithe anyja és húga eltávozott. Bizonyos értelemben – sok értelemben – gyűlölte az apját, de ebben a pillanatban csak egy férfit látott, aki megtanította a fiait harcolni, és arra okította őket, hogy egykönnyen ne adják be a derekukat. Herkimer a legjobbat hozta ki abból, amije volt, és bizony nem volt egyebe, mint egy meddő földecske, ugyanis az istenek szeszélyes követeléseket támasztottak az emberi néppel szemben. Az apja sohasem csalt, lopott, és a nyelvét sem fékezte, amikor ki kellett mondani az igazságot. Kemény és hűvös ember volt, de nem félt megvédeni az igazát. Raithe a lába előtt látta heverni halott családjá utolsó tagját.

Érezte a törött kardot a markában.

– Ne! – kiáltott fel a lovat fogó szolgáló, amikor Raithe a rézkard maradványának hasadt végét az isten torkába döfte.



Mindkét szolgáló elmenekült. A kisebbik lóháton ügetett el, a másik gyalog követte. Most azonban a kőforgató visszatért. A verejtékben fürdő férfi a fejét rázva kocogott vissza a tisztásra.

– Meryl köddé vált – mondta. – Nem a legügyesebb lovas, de az mindegy is. A ló ismeri az utat Alon Rhistbe. – Elhallgatott, amikor észrevette Raithét. – Te meg mit művelsz?

Raithe az isten fölött állt. Felvette a fhrey kardját, és most az isten torkához szorította.

– Várok. Általában mennyi idő kell neki?

– Mihez mennyi idő kell?

– Hogy felkeljen.

– Halott. A halottak pedig általában *nem kelnek fel* – felelte a szolgálga.

Raithe nem szívesen vette le a szemét az istenről, ezért csak egy röpke pillantást kockáztatott meg a szolgálgára, aki még mindig zihálva görnyedt a mezőn.

– Miről beszélsz?

– *Te* miről beszélsz?

– Tudni akarom, mennyi idő, mire felkel. Ha levágom a fejét, tovább a földön marad?

A szolgálga az égre emelte a tekintetét.

– Ez már nem kel fel! Megölted.

– A tetlini seggemet öltem meg! Ez egy isten. Az istenek pedig nem halnak meg. Halhatatlanok.

– Hidd el, korántsem azok – bizonygatta a szolgálga, és Raithe megrökönyödésére belerúgott az isten testébe, amely alig moccant. Újra belerúgott, és az isten feje félrebillent. Homok tapadt az orcájára. – Látod? Halott. Érted? Nem halhatatlan. Nem isten, csak egy fhrey. Meghalnak. Különbség van a hosszú életű és a halhatatlan között. A halhatatlan azt jelenti, nem halhatsz meg... még akkor sem, ha akarsz. Az igazság az, hogy a fhrey nép sokkal jobban hasonlít a rhunákhoz, mint gondoljuk.

– De hát semmiben sem hasonlítunk! Nézz már rá! – mutatott Raithe az elesett fhreyre.

– Valóban! – felelte a szolgálga. – Mennyire nem hasonlítunk! Csak egy feje van, két lábom jár, és két kezére összesen tíz ujjat növesztett. Igazad van. Egyáltalán nem olyan, mint mi.

A fickó a holttestre pillantott, és felsóhajtott.

– Shegonnak hívták. Hihetetlenül tehetséges hárfás volt, azonkívül hamiskártyás és *brideeth eyn mer*, azaz... – A szolgálga elhallgatott. – Nem, ezt másként nem nagyon lehet mondani. Nem kedvelték, és most halott.

Raithe gyanakvón nézett rá.

*Hazudik? Megpróbál megtéveszteni?*

– Tévedsz – felelte teljes meggyőződéssel. – Láttál már valaha halott fhreyt? Én még nem. Az apám sem. Senki sem, akit én ismerlek. És nem öregszenek.

– Öregszenek azok, csak nagyon lassan.

Raithe a fejét csóválta.

– Nem, nem öregszenek. Az apám mesélte, hogy kisfiú korában találkozott egy Neason nevezetű fhreyjel. Negyvenöt évvel később újra találkoztak, de Neason pontosan ugyanúgy festett.

– Persze hogy ugyanúgy festett. Épp most mondtam, hogy nagyon lassan öregszenek. Egy fhrey több ezer évig is élhet. Egy poszméh mindössze néhány hónapig él. Egy poszméh szemében te is halhatatlan vagy.

Raithét nem győzte meg teljesen, de a dolog megmagyarázná a vért. Vérré ugyanis nem számított. Így utólag meggondolva egyáltalán nem kellett volna megtámadnia a fhreyt. Az apja arra tanította, hogy ne kezdjen ki olyannal, akit nem tud legyőzni, és a halhatatlan istenek pontosan ebbe a csoportba tartoztak. Ugyanakkor persze az apja kezdeményezte a párbajt.

*Jó sok vér van itt!*

Ronda pocsolya gyűlt az isten alá, amely beszenyezte a füvet és a csillámló ruhát. A nyakán még mindig ott volt a vágás: a csúnya, fűrészés élű szakadás egészen úgy nézett ki, mintha az áldozatának második szája nőtt volna. Raithe arra számított, hogy a seb varázslatos módon begyógyul, vagy egyszerűen eltűnik. Amikor pedig az isten feláll, Raithe előnyt élvezne vele szemben. Erős volt, és Dureya legtöbb férfiúját legyőzhette volna. Még az apja is kétszer meggondolta, magára haragítsa-e a fiát.

Raithe végignézett a nyitott, fennakadt szemű fhreyen. A hasadék a torkában most még szélesebbnek látszott. Egy isten, egy igazi isten sohasem tűrné el, hogy a szolgája rugdossa.

– Na jó, lehet, hogy mégsem halhatatlanok. – Pihenőállásba helyezkedett, és tett egy lépést hátrafelé.

– A nevem Malcolm – szólt a szolgál. – Te Raithe vagy?

– Ühüm. – A megszólított egy utolsó pillantást vetett a fhrey hullájára, majd az övébe dugta az ékkövekkel kirakott fegyvert, és felemelte az apja holttestét.

– Most meg mit művelsz?

– Itt nem temethetem el. Ezek a folyók ki fognak áradni.

– El akarod *temetni*? Ha a hír visszajut Alon Rhistbe, a fhreyek...

– Malcolm úgy nézett ki, mint aki menten rosszul lesz. – Menünk kell!

– Hát menj!

Raithe felvitte az apját egy alacsony dombra, aztán lágyan leeresztette a földre. Nem volt különösebben magasztos végső nyughely, de meg kellett vele elégednie. Amikor megfordult, az isten volt szolgálja hitetlenkedő arccal meredt rá.

– Mi az?

Malcolm nevetni kezdett, aztán teljes zavarában becsukta a száját.

– Nem érted! Glyn gyors ló, és egy farkas kitartásával bír. Meryl eléri Alon Rhistet, mielőtt leszáll az éj. Mindent el fog mesélni az Instaryának, hogy mentse magát. Utánunk fognak jönni, menekülünk kell!

– Csak rajta! – felelte Raithe, azzal levette Herkimer medálját, és a saját nyakába akasztotta. Végül lezárta az apja szemét. Nem emlékezett, hogy valaha is megérintette volna az öreg arcát.

– Neked is menned kell.

– Miután eltemettem az apámat.

– A rhuna halott.

Raithe összerázkódott a szó hallatán.

– *Ember* volt.

– Rhuna, ember: a kettő ugyanaz.

– Nekem nem, és neki sem. – Raithe lesétált a folyópartra, amelyet többezernyi különböző méretű kő borított. Nem az volt a gond, hogy megfelelő köveket találjon, hanem hogy melyeket válassza.

Malcom a csípőjére tette a kezét, és arckifejezése valahol a döbbenet és a harag között váltakozott.

– Órákba fog telni! Csak az idődet vesztegeted.

Raithe leguggolt, és felkapott egy követ. A kő tetejét megmelengette a nap, az alja nedves volt, hideg, és vizes homok tapadt hozzá.

– Rendes temetést érdemel. Ő is megtette volna nekem. – Raithe figyelmét nem kerülte el a helyzet visszássága, hisz az apja ritkán viselkedett vele előzékenyen. Ennek ellenére igazat mondott: Herkimer a halállal is dacolt volna, hogy a fiát rendesen eltemethesse. – Különben is, tudod te, mi történhet egy temetetlen ember lelkével?

A fickó teljes értetlenséggel bámult rá.

– Mane alakjában térhet vissza, és kísérti azokat, akik nem tanúsítottak irányában kellő tiszteletet. És a manék kegyetlenek tudnak ám lenni. – Raithe felkapott egy másik, nagyobb és homokszínű sziklát, és felment a lejtőn. – Az apám gyakran amúgy is elég nagy seggfej volt. A fene se akarja, hogy életem hátralévő részében mindenhová kövessen.

– De...

– De mi? – Raithe letette a köveket az apja vállához. Előbb a körvonalat akarta kirakni, mielőtt nekilát megépíteni a halmot. – Nem a te apád. Nem kell maradnod.

– Nem ez a lényeg.

– Akkor *mi* a lényeg?

A szolgálta tétovázott, és Raithe kihasználta a csendet, hogy lemenjen a folyópartra további kövekért.

– Segítened kell – nyögte ki végül a szolgálta.

Raithe felvett egy nagyobb darab követ, és a hasának szorítva felvitte a partra.

– Miben?

– Te tudod, hogyan... nos, tudod... hogyan kell élni... úgy értem, idekint. – A szolgálta a szarvastetemre pillantott, amelyet időközben megszálltak a legyek. – Tudsz vadászni, főzni és szállást találni, ugye? Tudod, milyen bogycok lehetnek, mely állatokat lehet megsimogatni, és melyek elöl kell elszaladni.

– Az állatokat nem szokás simogatni.

– Látod? A példából is kitűnik, mennyire keveset értek az ilyesmihez. Egyedül egy-két nap alatt végem lenne. Merevre fagnék, maga alá temetne egy földcsuszamlás, vagy kibelezne valami agancsos vadállat.

Raithe letette a követ, és visszatért a lejtőre, mindkét kezét összecsapkodva, hogy leverje róluk a homokot.

– Nem mondasz ostobaságot.

– Persze hogy nem! Nem vagyok én ostoba. És ha te sem vagy, akkor most azonnal útnak indulsz.

Raithe felemelt egy újabb követ.

– Ha mindenképpen velem akarsz maradni, és ennyire sietsz, talán segíthetnél.

A férfi végignézett a folyópart kerek kövein, és sóhajtott.

– Fontos ilyen nagyokból építeni?

– A nagyok mennek alulra, a kisebbek felülre.

– Úgy hangzik, mintha nem először csinálnád.

– Ahonnan én jövök, az emberek sűrűn halnak, és kövünk is van bőven. – Raithe az alkarjával megtörölte a homlokát, és hátrasi-mította loboncos, fekete haját. Feltúrta gyapjú alsótunikája ujját; a tavaszi levegő még csipett, de beleizzadt a munkába. A következő gondolata az volt, hogy a leigh morját és a bőrmellényét is leveti, de aztán meggondolta magát. Az apja eltemetése kellemetlen feladat, és egy jó fiúnak közben éreznie kell valamit. Ha csak simán *kényelmetlen* lesz, Raithe azzal is megelégszik.

Malcolm odavitt két követ, letette, és hagyta Raithének, hogy elhelyezze őket a halomban. Megállt, hogy tisztára söpörje a tenyerét.

– Ejnye, Malcolm – korholta a másik –, nagyobbakat kell szedned, máskülönben örökre itt időzünk.

Malcolm összevonta a szemöldökét, de azért visszatért a partra, felszedett két jókora követ, és a karja alatt hozta őket, akár két dinnyét. Szandáljában bizonytalanul lépett. A vékony, egyetlen szíjjal megkötött alkalmatosságot nem erre a tájra tervezték. Raithe ruhája hitvány, összevarrott gyapjúdarabokból állt, a saját maga cserizette bőrdíszítésekkel, de az öltözék legalább tartósnak számított.

Körülnézett, és talált egy kis, sima követ.

– Azt hittem, nagyobbakat keresünk – szólt oda Malcolm.

– Ez nem a halomba kell. – Raithe kinyitotta az apja jobb kezét, és a nyúzókést a kőre cserélte. – Erre szüksége lesz, hogy bejusson Relbe vagy Alysibe, ha méltó rá, vagy Nifrelbe, ha méltatlan.

– Á, vagy úgy.

Miután körberakta a testet, Raithe további köveket halmozott fel az apja lábától elindulva. Végül fogta Herkimer leigh morját, amely még mindig a szarvas teteme mellett feküdt, és a halott arcára terítette. Rövid keresgélés után a fenyősuhángok között megelézte a rézkard másik felét. Raithe ott akarta hagyni a fegyvert, de félt, hogy sírrablók martalékává lesz. Az apja az összetört pengéért halt meg; a kard megérdemelte, hogy gondját viselje.

Raithe újra a fhreyre pillantott.

– Biztos, hogy nem fog felkelni?

Malcolm éppen egy követ emelt, onnan sandított a tetemre.

– Egészen biztos. Shegon *halott*.

Együtt tucatnyi követ hordtak az egyre magasodó rakásra, és Raithe megkérdezte:

– Miért voltál mellette?

Malcolm az ezüst nyakperecre mutatott, mintha azzal mindent megmagyarázna. A másik nem értette, de aztán észrevette, hogy a nyakbavaló teljes kört ír le. A gyűrű tehát nem perec, nem is ékszer, hanem nyakörv.

*Nem szolgál. Rabszolga.*

A nap már alacsonyan járt az égen, mire az utolsó követ is rádobták a halomra. Malcolm megmosdott a folyóban, miközben Raithe elénekelte gyászdalát. Aztán a vállára vetette az apja törött pengéjét, megigazította a fhrey kardját az övében, és összeszedte a saját és az apja holmiját. Nem volt sok: egy fapajzs, egy tarisznya egy jó kalapácskővel, egy nyúlprém, amelyet Raithe kicserzés után szütyőnek szánt, a sajt maradéka, egyetlen pokróc, amin az apjával osztozott, egy kőből faragott kézibalta, az apja kése és Raithe lándzsája.

– Merre? – kérdezte Malcolm. Arcát és haját verejtek borította, és semmije sem volt, még egy kihegyezett bot sem, amivel védje magát.

– Nesze! Dobd ezt a pokrócot a válladra, jól kösd meg, és fogd a lándzsámat.

– Nem tudom, hogyan kell használni.

– Nem nehéz. Csak előremutatsz vele, és döfesz.

Raithe körülnézett. Nem látta értelmét hazamenni. Dureya kelet felé esett, közelebb Alon Rhisthez. A családjának különben is annyi. A klán még befogadná, de lehetetlen lett volna új életet kialakítani Dureyában. Egy másik lehetőség, hogy nyugatabbra indulnak, benyomulva Avrlyn zabolázatlan vadonjába. Ehhez azonban el kellett haladniuk a nyugati folyók mentén sorakozó fhrey helyőrségek mellett. Alon Rhisthez hasonlóan ezek az erődök azért épültek, hogy az embereket távol tartsák Erivántól. Herkimer figyelmeztette a fiát Merredydd és Seon-vár erődítményeire, de nem magyarázta el, pontosan merrefelé esnek. Egymagában Raithe könnyedén elkerülhette őket, azonban az élet meglehetősen unalmas lett volna egyedül a vadonban. Az sem segít, ha Malcolmot magával viszi. A volt rabszolga pontosan úgy nézett ki, mint aki egy évet sem bírta ki az erdőségben.

– A folyón át visszamegyünk Rhulyumba, de dél felé indulunk.

– A folyón túli, örökzöldekkel borított, ijesztő magasságokban



emelkedő hegységre mutatott. – Az ott a Sarló-erdő, amely szélesen terül el minden irányban. Nem a legbiztonságosabb hely, de ott elbújhatunk. – Felnézett az égre. – Még alig indult be a tavasz, de lesz némi gyűjtögetnivaló és vadak, amiket levadászhatunk.

– Hogy érted, hogy *nem a legbiztonságosabb hely?*

– Hát, még sohasem jártam arrafelé, de hallottam dolgokat.

– Miféle dolgokat?

Raithe meghúzta az övét és a rézdarabot a hátához rögzítő szíjat, majd egyszerűen megvonta a vállát.

– Hát tudod. Taborokról, raókról, lessikről. Ilyesmikről.

Malcolm csak a szemét meresztette.

– Vérszomjas vadállatokról?

– Ja igen, azokról is, gondolom.

– Azokról... *is?*

– Persze. Egy ekkora erdőben olyanok is akadnak.

– Ó. – Malcolm riadt szeme követett egy faágat, amely sebesen sodródott el mellettük. – Hogyan jutunk át?

– Tudsz úszni, nem?

Malcolm döbbenten fordult felé.

– De hát ez a folyó az egyik parttól a másikig megvan vagy ötszáz lépés széles!

– Hát még a sodrása! Attól függően, milyen jól tudsz úszni, mér-földekkkel délebbre fogunk partot érni. De az nem baj. Úgy könnyebben a nyomunkat veszítik.

– Szerintem lehetetlen – fintorgott a volt rabszolga, és tekintetét nem bírta levenni a folyóról.

Halálra vált az arca, és Raithe nagyon is megértette. Ő ugyanígy érzett, amikor Herkimer arra kényszerítette, hogy átússzon a vízen.

– Készen vagy? – kérdezte.

Malcolm a száját csücsörítette, és a lándzsát szorító keze egészen elfehéredett.

– Ugye tudod, hogy ez a víz hideg? Olvadt hólé formájában érkezik a Mador-hegyről.

– Nemcsak hogy hideg – tette hozzá Raithe –, de mivel vadászni fognak ránk, tüzet sem rakhatunk majd, amikor kikeveredünk belőle.

A hosszú orrú, keskeny szemű, hórihorgas fickó magára erőltetett egy halvány mosolyt.

– Csodás! Köszönöm, hogy emlékeztettél rá.

– Készen állsz rá? – kérdezte még egyszer Raithe, miközben előrement a jeges vízbe.

– Bevallom, ez nem éppen egy átlagos nap. – Malcolm hangja oktávokban szaladt felfelé, ahogy belegázolt a folyóba.

– Milyen volt egy átlagos napod? – Raithe összeszorította a fogát, amikor a víz térdmagasságig ért. Az ár körbefolyta a lábát, és löködte, arra kényszerítve, hogy mélyen megvesse a lábát a folyóágyban.

– Leginkább csak bort töltöttem.

Raithe felkacagott.

– Igen, ez most más lesz.

A következő pillanatban a folyó mindkettőjüket ledöntötte a lábáról.

## MÁSODIK FEJEZET

# *A látó*

*a Sarló-erdő mellett bújt meg Rhen-dahl füves dombja. Föld-sánc védelmezte a rönkcsarnokot és a több száz zsúpfedeles, kerek vályogkunyhót. Így visszatekintve magam is látom, hogy a dahl nem volt több kezdetleges falucskánál, ahol szabadon kószáltak a csirkék és disznók, ámde itt élt és uralkodott a Rhen-klán törzsfője. És én otthonomnak neveztem ezt a helyet.*

BRIN KÖNYVE

Perszephoné mindenkit ismert a dahlban, így az idegenek általában azonnal feltűntek neki. A kapunál álló lány pedig idegenebbnek tűnt, mint bárki, akit eddig látott. Az apró termetű, fiatal és sovány jövevénynek fiús megjelenést kölcsönzött egyenetlenül nyírt haja. Perszephoné nem tudta volna megmondani, hogy a nap cserzette-e ki az arcát, vagy csupán kosz ragadt rá, de bonyolult tetoválások borították: kifinomult, kacskaringózó tövisek örvényletek mindkét orcáján, közrefogva a szemét és a száját. A minták titokzatos megjelenést biztosítottak; az arcát keretbe zárva örökösen kihívó és kétségbeesetten komoly kifejezést ragasztottak a vonásaira. Mocskos, vörhenyes színű gyapjúköpenyt viselt, bőrből és prémből varrott mellényt, egy cserzett irhából készült szoknyát és egy fura övet. Perszephoné nem lehetett benne biztos, de úgy látta, mintha az övet állati fogakból fűzték volna. A lány mellett egy fehér farkas feküdt összegömbölyödve. Éles, kék szeme ideoda villant, feszülten figyelve a feléjük indulók mozdulatait. Persze kevesen merészeltek odamenni.

A jövevény a dahl kapuja előtt állt Cobb mellett, aki lejött a falon elfoglalt őrhelyéről, és annyira fenyegetően tartotta a lándzsáját, amennyire csak tudta, azaz semennyire. A férfi szokványos munkája abból állt, hogy megetette a disznókat, és vigyázott, hogy ne törjenek be a közös veteményesbe, amit azelőtt a nyolcéves Thea Wedon végzett, és amely feladatban Cobb gyakorta vallott kudarcot. A legtöbb férfi felváltva örködött a fal tetején a kapu fölött. Aznap reggel Cobbra hárult a feladat, és úgy, mint a disznópásztorkodással, ezzel is gondja akadt.

– Látogatónk jött, úrnóm! – hadarta Cobb, és a lándzsájával a lányra mutatott. A saját nyakába kötözött tülök felé intett, és úgy vigyorgott, mintha dicséretet érdemelne, amiért megfújta. Persze-phoné kénytelen volt úgy ítélni, hogy a kapuőrséggel jobban megbirkózott, mint a disznópásztorkodással. – Aszondja, valami látó, és a dahl főnökével akar beszélni.

A lány nem lehetett több tizenkét évesnél, és bár ránézésre élete nagy részét a vadonban tölthette, túl fiatal volt ahhoz, hogy valódi látó lehessen.

– Perszephoné vagyok, a Csarnok Úrnője. – A megértés jelét kereste a lány arcán. Semmi ilyesmit nem látott, úgyhogy folytatta: – Reglan törzsfő hitvese. Férjuram vadászaton van, de velem is beszélhetsz.

A lány bólintott, de egyebet nem mondott. Csak állt ott, és az alsó ajkát rágta, miközben minden kapavágással, kiáltással és kalapácsütéssel odébb siklott a tekintete.

Jobban szemügyre véve a lány inkább alultápláltnak, mint soványnak tetszett, és még a *mocskos* is enyhe kifejezés lett volna a megjelenésére. Fenyőtűk és levelek ragadtak a hajába, sár kérgesedett a lábszárára. Véraláfutások éktelenkedtek a karján, karcolások borították a térdét, és az arca *határozottan* a kosztól, és nem a napbarnítottságtól sötétlett.

– Segíthetek?

– Mire vadászik? – kérdezte a lány.

– Tessék?

– A főnök.

Perszephoné tétovázott. Egész nap sikerült megállnia, hogy túl sokat törje a fejét. Sötét sarokba üzte azt a bizonyos, szörnyű történetét, és úgy hitte, elég lesz akkor újra tudomást vennie róla, amikor a férje visszatért. De a kérdés most fénysugarat vetett a sarokba, és Perszephoné erősen küzdött, hogy megőrizze a hidegvérét.

– Ahhoz neked semmi közöd! – vakkantotta az úrnője helyett Cobb, aki megelevenedett, és tett egy valóban fenyegető lépést előre. A fenyegetést nem a lándzsa hordozta, amelyet elfeledve lógatott a kezében, hanem a hangja, amelyből őszinte düh sugárzott.

– Medvére vadászik – felelte Perszephoné. Nagy levegőt vett, és kihúzta magát. – Egy szörnyű, Barna nevű medvére.

A lány elgondolkodva bólintott.

– Tán ismered? – kérdezte Perszephoné.

– Ismerem bizony. Barna Grimasznak híre ment az erdőben, aszszonyom. És nem sokan kedvelik.

– *Barna Grimasznak?*

– Így nevezzük, amiért mindenre és mindenkire csúfondárosan vicsorog. Még a napra is láttam lekicsinylőn vicsorogni, és hát ki az, aki ne szeretné a napot?

– Az a medve megölte a fiamat. – A szavak könnyebben jöttek ki a száján, mint gondolta. Most először mondta ki ezeket, és valahogy arra számított, nem lesznek hajlandók elhagyni az ajkát.

– Minna családjával is végzett – válaszolt a lány, a farkasra pillantva. – A Sarlóban találtam rá, ahogy annak idején Tura is rám talált. Befogadtam Minnát, nővérek lettünk, és aki a családotba tartozik, azt nem lehet elkergetni. Tura is így gondolta.

– Ismered Turát?

– Ő nevelt fel.

A fogakból fűzött öv, az arcot borító jelek, még a viharvert kőrísbot is egy szempillantás alatt a helyére került. Perszephonénak

eszébe jutott, hogy Tura csontos keze éppen ilyen botot szorongatott.

– Tehát Tura küldött hozzánk?

A lány a fejét rázta.

– Tura halott. Magam gyújtottam be alája.

– Mit műveltél?

– Ő kívánta így, asszonyom. Nem örült volna neki, ha férgek rágják szét. Szerintem repülni akart. Ki ne akarna?

Perszephoné csak nézte a lányt egy ideig, aztán azt felelte, hogy érti, pedig nem értette. Fogalma sem volt, mit jelent ez az egész, de aztán rájött, hogy nem is nagyon számít.

– Mi a neved?

– Suri – felelte a lány.

– Jól van, Suri. – Perszephoné a farkasra pillantott. – Szeretnék behívni, de csirkék és disznók vannak a dahlban, úgyhogy Minna... ugye így hívják?... Minna nem jöhet be.

– Minna nem fogja bántani őket – válaszolta Suri sértődötten és egy csöppet haragosan. A tetovált indák összeszűkültek a szeme körül.

– A farkasok megeszik a csirkét és a disznót.

A lány félrehúzta a száját, és durva mozdulattal összefonta a karját a mellén.

– Embert is esznek, mégsem rágcálja a lábamat, ugyebár?

Perszephoné a farkasra pillantott, amely összegömbölyödve feködött, ártalmatlanul, mint egy terelőkutya.

– Elég békésnek tűnik. Mit gondolsz, Cobb?

A tehetségtelen disznópásztorból lett középszerű kapuőr meg-rántotta a vállát.

– Jól van, te lány, de tartsd rajta a szemed! Ha rátámad valami-re, jó esélye van, hogy valaki lándzsát repít az oldalába.

Perszephoné mutatta az utat.

Suri közben sutyorgott:

– Nem valami barátságos hely, igaz, Minna? Kíváncsi vagyok, ők örülnének-e neki, ha mi repítenénk lándzsát az ő oldalukba, amikor kijönnek az erdőbe a *mi* állatainkra vadászni.

A tavasz ólomlábakon közeledett, és a színtelen világban csendesen várakozott az összetapadt fű, a kopasz fák, a szürke égbolt, de Rehn-dahl népe nem várt tovább. Mindenki belefáradt a hosszsan tartó télbe, és az év első enyhe napján a dahl lakói mind a kunyhójuk előtt munkálkodtak. A Killian fiúk, akik a nyár kellős közepén is tele voltak energiával, éppen a családi otthon rogyadozó kúpos tetején ültek, és új zsúpkötegeket erősítettek azok helyére, amelyeket lefújtak a téli viharok. Sörfőző Bergin fát hasogatott, és a tüzet táplálta az összegyűjtött növényi nedvvel teli kádak alatt. Mások a közös veteményeskertet készítették elő, amely az évnek ebben a szakában nem volt több nyomorult, üres, sáros területnél, ahol az elmúlt ősztarlója úgy meredezett, mint napszitta csontok a régi csatamezőn.

Cobb visszatért az őrhelyére a falra, és Perszephoné a dahl közepén álló nagy csarnokhoz vezette Surit. A madarak már csaknem elfeledett éneke visszatért, és a nő sárga és kék vadvirágokat pillantott meg a kút napos oldalán. A csillagok, a madarak és a virágok szerint véget ért a tél, de a hó még ott lappangott az árnyas helyeken. Perszephoné összébb húzta magán gyászfátylát. Ebben az évben válogatós kedvében volt a tavasz. Nem mindenkihez egyformán érkezett el.

A nő megállt a csarnok lépcsője előtt a közös téren, és meghajolt Mari istennő kőszobra előtt. Suri érdeklődve figyelte, aztán követte. A csarnok nagy ajtaja tárva-nyitva állt, és a napfény beáradt Reglan tanácstermébe, amely fából ácsolt, füstszagú barlangként kongott egészen ősztől. A tél sötétjében a tűz fénye világította meg a belső teret, és a tetőt tartó tizenkét oszlop mindig aranyszínen játszott. Most az éles napsugár felfedte élemedett korukat és kopott felületüket. A ragyogó fény mást is kiemelt az oszlopon

túl: eldobott cipőket, egy szarvasagancsról lógó köpönyeget és egy kosszarv ivókürtöt, amelyet Oswald hónapokkal azelőtt vágott hozzá Sackett-hez. A parázsló tűzhely körüli, megemelt fapadlón vastagon állt a kosz és a hamu. A napfény hajlamos volt felfedni olyan valóságokat is, amelyeket a tűzfény vetette árnyékok elrejtettek.

Az öröktűz már csaknem leégett a központi veremben, és Habet, akinek a feladata lett volna táplálni, sehol sem volt. Perszephoné rádobott egy hasábot a parázsra, és a terem egy kicsit jobban kivilágosodott. A nő odament a két székhez a szemközti fal előtt – amelyeken kívül semmiféle ülőalkalmatosság nem várt rá a csarnokban –, és leült a jobb oldaliba.

Suri megállt a küszöbön. Felnézett a csúcsos tető gerendáira, ahol az elmúlt főnökök pajzsai függtek szarvasagancsok meg farkas- és medvefejtrófeák között. Elhúzta a száját, aztán a csarnok túlsó végén ülő Perszephonéra nézett, és közben úgy méregette a padlót, mint az úszni nem tudó egy feneketlen tó felszínét. Aztán a lány és a farkas nagy nehezen bemerészkedett a terembe.

– Hány éves vagy, Suri? – kérdezte Perszephoné a közeledőt.

– Nem tudom, talán tizennégy. – A jövevény válaszából kihalatszott, hogy a gondolatai máshol járnak, és figyelmét továbbra is lekötötték a gerendák.

– Talán?

– Úgy sejtem. Talán több. Talán kevesebb.

– Nem tudod?

– Attól függ, mennyi időt töltöttem a krimbálokkal. Tura szinte biztosra vette, hogy malkin vagyok.

– Mi-mi-micsoda? *Malkin*?

Suri bólintott.

– Amikor egy krimbál elrabol egy... azt tudod, mik a krimbálok, asszonyom?

Perszephoné a fejét rázta.



Suri nagy levegőt vett, a mellette baktató farkasra pillantott, mint-ha kettejüknek valami titka lenne, aztán belefogott a magyarázatba.

– Nos, a krimbálok az erdő teremtményei. Nem ott élnek, csak úgy jönnek és mennek, érted? A Sarlóban gyakoriak, ahol a sok fa miatt sok az átjáró. Nogban élnek, mélyen a föld alatt, és nagy lakomákat tartanak széles csarnokaikban. Úgy táncolnak és mulatnak, ahogy azt mi el sem tudjuk képzelni. Akárhogy is, amikor egy krimbál elrabol egy csecsemőt, fogja, és...

– Csecsemőket rabolnak?

– Mindenek Ősanyja, de még mennyire! Egyfolytában. Senki sem tudja, miért. Gondolom, egyszerűen ilyenek, és kész. Szóval amikor elrabolnak egy csecsemőt, leviszik Nogba, ahol ki tudja, mit tesznek vele. Ritka alkalmakkor egy-egy gyermek megszökik. Ezeket malkinoknak hívják, és többé nem lehetnek teljesen önmaguk, mert aki bármennyi időt is eltölt Nogban, az örökre megváltozik. Na mármost, a malkinok általában idősebbek, tíz vagy tizenkét évesek, de nekem valahogyan sikerült még az első évem előtt kiszabadulni. Akkor talált rám Tura.

– Hogyan szabadultál ki? Hisz még járni sem tudtál.

Suri, aki addigra megtette a távolság nagy részét, úgy nézett Persephonéra, mintha eget verő ostobaságot mondott volna.

– Honnan tudnám, asszonyom? Hisz csecsemő voltam!

A nő felvonta a szemöldökét, és biccentett.

– Értem – felelte, de igazából csak annyit értett, hogy a kezes farkassal járó, fogakból fűzött övet viselő lány esetében még egy olyan ártalmatlan kérdést sem egyszerű megválaszolni, mint hogy *hány éves*. A legjobb megoldásnak az ígérkezett, ha leegyszerűsíti a dolgokat. – Jól van, Suri, mire van szükséged?

– Szükségem, asszonyom?

– Miért vagy itt?

– Ó... Azért jöttem, hogy elmondjam a főnöknek, hogy mind meg fogunk halni. – A lány hadarva mondta ezt, és olyan hétköz-

napi hangvétellel, mintha csak azt közölné, hogy este lenyugszik a nap.

Perszephoné összehúzta a szemét.

– Tessék? Hogy mondtad? Ki fog meghalni?

– Mi mindnyájan.

– Kicsoda mindnyájan?

– Hát mi. – A lány úgy nézett ki, mintha tépelődne, de ezúttal Perszephoné nem tudta biztosan, vajon a tetoválások teszik-e, vagy sem.

– Te és én?

Suri felsóhajtott.

– Igen. Te, én, a fura fickó a tülökkel a kapunál, mindenki.

– Mindenki Rhen-dahlban?

A lány ismét felsóhajtott.

– Nem csak Rhen-dahlban. Mindenhol.

Perszephoné felkacagott.

– Azt akarod mondani, hogy minden, ami él, meghal? Mert ez bizony nem nagy újság.

Suri Minnára pillantott, és könyörgés volt a tekintetében, mint ha a farkas segíthetne megmagyarázni.

– Nem *minden* élőlény, csak az *emberek*. Az emberek, mint te meg én.

– Úgy érted, a rhunák? Minden *rhuna* meg fog halni?

Suri megrántotta a vállát.

– Gondolom.

– Kezdd egy kicsit korábbról a mesédet! Mondd el, mikor és hogyan történik mindez.

– Nem tudom, hogyan... de annyi biztos, hogy hamarosan. Gondolom, még a nyár közepe előtt kezdetét veszi a dolog. – Elgondolkodva elhallgatott, aztán bólintott. – Igen, határozottan azelőtt, hogy lehullana az első hó, és jövő ilyenkor lesz a legrosszabb. Az lesz a kés éle, amikor a legvadabbul dúl a vihar.

– Tehát vihar közeleg?

A lány pislantott, összefűzte a szemöldökét, aztán morcos képpel a fejét csóválta.

– Nem *igazi* vihar, csak valami nagyon rossz... Habár... – Vállat vont. – Gondolom, akár vihar is lehet.

– És neked fogalmad sincs, mi okozza majd ezt, vagy miért történik a szörnyűség?

– Nem, egyáltalán nincs – felelte a látó, mintha ezek a dolgok semmiféle jelentőséggel nem bírnának.

Perszephoné hátradőlt a székében, és a lány arcát tanulmányozta. A látvány elszorította: egy magányos, megrémült árva állt előtte.

– Miért vagy itt *valójában*, Suri? Éhes vagy? Magányos vagy most, hogy Tura meghalt?

Surin látszott, hogy nem érti.

– Semmi baj. Kerítünk valakit, akinél megalhatsz. Kenyeret is kapsz. Szeretnél egy kis kenyeret?

A látó eltűnődött.

– Egy kis kenyér nem volna rossz.

– És szeretnél itt élni? Itt, a dahlban?

Suri szeme elkerekedett, és rémülten elhátrált, ismét a gerendákra pillantva. A feje mintha magától kezdett volna ingani.

– Nem, asszonyom. *Sohasem* tudnék itt élni! Csak azért jöttem, mert Tura megígértette velem, hogy így fogok tenni, ha valaha is ilyesmire bukkanok. *Menj a nagy mezőn álló dombhoz az erdő szívében, és beszélj a főnökkel!* Ezt mondta. Nem mintha most azonnal bármit is lehetne tenni az ügyben. Beszélni kell a fákkal. Ők többet tudnának mondani nekünk, de még alszanak.

Perszephoné felsóhajtott. Az élmény semmiben sem hasonlított arra, amikor Turával kellett tárgyalnia, pedig a vénasszonynak is megvoltak a saját furcsaságai.

*Reglanra hagyom. Talán ő értelmet csíhol ebből az egészből.*

– Köszönjük szépen. – A nő mosolyogva felállt. – Gondoskodom róla, hogy megkapd azt a kenyeret, amit említettem, és a férjemmel folytathatod ezt a társalgást, amikor majd visszatér. Ha szeretnéd, itt megvárhatod. – Láta, hogy a lány tesz még egy lépést hátrafelé, ezért hozzátette: – Vagy odakint a lépcsőn, ha úgy jobban tetszik.

Suri bólított, hátat fordított, és a farkassal a sarkában elmasírozott.

*Milyen sovány!*

Perszephoné biztosra vette, hogy ez a jóslat csak valami csel. Okos trükk, de a lány túljátszotta. Valami egyszerűbb dologgal kellett volna előállnia; például hogy rossz lesz a termés, valami kórság közeleg, vagy esetleg aszály lesz. Fiatal volt még, nem gondolta rendesen végig a dolgot. Most, hogy Tura halott, nem remélhette, hogy egyedül megélhet az erdőben.

– Suri? – állította meg a nő. – A helyedben senkinek sem mondanám, amit most nekem mondtál. Tudod, a sok halálról.

A lány megfordult, kezét a három téloszlop legközelebbikén pihentetve.

– Miért?

– Mert nem fogják megérteni. Azt hiszik majd, hogy hazudsz.

– Nem hazudok.

Perszephoné felsóhajtott.

*Még konok is.*

Suri lépett még néhányat az ajtó felé, aztán megállt, és ismét visszafordult.

– Nem vagyok Tura, de azt tudom, hogy valami szörnyűség közeleg. Az egyetlen reménységünk, ha meghallgatjuk a fák tanácsát. Figyeld a leveleket, asszonyom, figyeld a leveleket!

Ekkor ismét felharsant Cobb tülle.

Mire Perszephoné kilépett az ajtón, tudta, hogy valami borzasztó történt. Kőcsákányok és ásókapák feküdtek elhagyatottan a kertekben. A Killian fivérek lejöttek a tetőről, és az emberek a sánckapu felé igyekeztek, vagy zokogva térdre hulltak. A könnyes szeműek átadták a fájdalmukat a körülöttük álló, felocsúdni nem tudóknak. A suttozva közölt szavakat döbbenet és fejrázás követte, aztán az újak is zokogásban törtek ki.

Mint amikor eső korbácsolja végig a mezőt. Perszephoné felkészítette magát a közelgő zivatarra. Sok vihart átvészelt már. Húsz esztendeje segédkezett a férjének irányítani a népet. Szembeszállt a Hosszú Téllel és az azt követő Nagy Éhínséggel. Az első fiát a szülélnél veszítette el, a másodikat betegségben, és nem sokkal ezelőtt a harmadikat, aki pedig már megérte a felnőttkort. Mahn szép fiatalemberré cseperedett, de az istenek érthetetlen módon mégsem óvták meg. Akármilyen is készült átjönni azon a kapun, kibírja, mint a többi dolgot. Ki kellett bírnia. Ha nem önmagáért, hát a népéért.

A sánccfal mindkét kapuszárnyát belökték már, de a látványt eltakarta az ösvényt elrekesztő sokaság. Többen felmásztak a létránkon, és felsorakoztak a mellvéden, a falon kívülre mutogatva. Perszephoné akkor érte el a csarnok lépcsőjét, amikor a tömeg végre szétvált, hogy felfedje a rejtélyt.

A vadászcsapat visszatért.

Nyolc férfi ment el. Hatan tértek haza. Egyet pajzson hoztak.

Reglant átcipelték a kapun. Két ember vitte kétoldalt, míg Konniger előttük baktatott. Ingujját letépte, és a feje köré tekerte. Az egyik oldalon vér áztatta. Adler, az éles szemű csak az egyik szemével jött haza. Hegner véres csonkot hordozott ott, ahol annak idején a jobb keze volt.

Perszephoné nem ment le a lépcsőn. A zivatar elérte, nem kellett továbbmennie.

Elsősorban nem a férje elvesztése fölött érzett döbbenet találta szíven, hanem hogy a jelenet olyan ismerősnek tűnt. Talán elment

az esze, és most újra átéli a három nappal korábban történeteket, amikor a fiát hozták így haza. Emlékezett rá, hogy ugyanezen a szent helyen állt, ugyanebben a szent időben.

*Mégis minden más.*

Mahn halálakor a férje is mellette volt. Fogta Reglan kezét, és a férfi ereje őt is talpon tartotta. Harag sugárzott belőle, és a főnök ujjai kissé túlzottan is erősen szorították az övéit. Reglan másnap elment, hogy bosszút álljon.

A pajzshordók elérték a lépcsőt. Zord tekintetüket a földre vetették. Csak egyvalaki mert a nő szemébe nézni. A tömeg összezárult a menet mögött.

– Visszahoztuk neked a férjedet – szolt Konniger. – Mont házából való Reglan, Rhen-dahl főnöke a mai napon csatában esett el.

A szavakra a tömeg elcsendesedett. A csarnok lobogói hangosan csattogtak a szélben Perszephoné feje fölött. Úgy kellett fogadnia a hírt, ahogyan Reglan elfogadta egyetlen fiuk, Mahn halálhírét: méltósággal és megértéssel, miközben némán összemorzsolta a nő kezét a sajátjában. Perszephonének nem adatott kéz, amit megszoríthatott volna, és semmit sem értett. Ehelyett azt kérdezte:

– És a medvével mi lett?

A meglepett Konniger nem válaszolt azonnal. Egy pillanatra fel-emelte véráztatta kezét, és végighúzta arcának sérült oldalán.

– Az nem medve. Amit űztünk, az egy démon. Ember meg nem ölheti.